

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 7.12.2022
COM(2022) 698 final

2022/0404 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

av den [xxxx]

**om ändring av direktiven 2009/65/EU, 2013/36/EU och (EU) 2019/2034 vad gäller
behandlingen av koncentrationsrisk mot centrala motparter och motpartsrisk i centralt
clearade derivattransaktioner**

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

Förslaget ingår i ett initiativ som syftar till att säkerställa att EU:s ekosystem för central clearing är säkert, robust och konkurrenskraftigt och därmed främja kapitalmarknadsunionen samt stärka EU:s öppna strategiska oberoende. Robusta och säkra centrala motparter ökar förtroendet för det finansiella systemet och bidrar inte minst till likviditeten på viktiga marknader. Att ekosystemet för central clearing är säkert, robust och konkurrenskraftigt är en förutsättning för att det ska kunna växa ytterligare. EU:s ekosystem för central clearing bör både göra det möjligt för företag i EU att säkra sina risker på ett effektivt och tryggt sätt och samtidigt skydda den finansiella stabiliteten i stort. Då kan central clearing främja EU:s ekonomi. Ett konkurrenskraftigt och effektivt ekosystem för central clearing i EU kommer att öka clearingverksamheten, men clearing medför även risker genom att transaktionerna centraliseras till ett fåtal finansiellt systemviktiga centrala motparter. Det är därför nödvändigt att centrala motparter hanterar dessa risker på lämpligt sätt och att de även i fortsättningen står under noggrann tillsyn både nationellt och på EU-nivå.

Ända sedan 2017 har det dessutom gång på gång uttryckts oro över de fortsatta risker för EU:s finansiella stabilitet som är en följd av att clearingen i alltför hög grad är koncentrerad till vissa centrala motparter i tredjeland, inte minst i ett stressat läge. Situationer med hög risk men låg sannolikhet kan likväl bli verklighet och EU måste ha beredskap att hantera dem¹. De centrala motparterna i EU har generellt sett visat sig vara motståndskraftiga, men erfarenheten visar att ekosystemet för central clearing i EU kan förstärkas och att detta även skulle främja den finansiella stabiliteten. Ett öppet strategiskt oberoende innebär dock samtidigt att EU måste skydda sig mot risker för den finansiella stabiliteten som kan uppstå när aktörer på EU:s marknad är alltför beroende av enheter i tredjeländer, eftersom detta kan vara en källa till sårbarhet. Syftet med det initiativ som förslaget är en del av är komma till rätta med denna situation genom att öka likviditeten hos centrala motparter i EU, bygga upp EU:s kapacitet för central clearing och minska de risker för EU:s finansiella stabilitet som är en följd av alltför stora exponeringar mot centrala motparter i tredjeland. Förslaget innebär därför bland annat att alla marknadsaktörer som omfattas av ett clearingkrav ska inneha aktiva konton hos centrala motparter i EU för att clara åtminstone en viss andel av de tjänster som Esma har fastställt vara av stor systemvikt för EU:s finansiella stabilitet.

Merparten av lagstiftningsåtgärderna för att genomföra detta paket ingår i kommissionens förslag till förordning om ändring av förordning (EU) nr 648/2012² (Emir), den så kallade

---

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska centralbanken, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Det europeiska ekonomiska och finansiella systemet: främja öppenhet, styrka och motståndskraft*, COM(2021) 32 final.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, EUT L 201, 27.7.2012.

Emir 3-översynen. Föreliggande förslag innehåller ändringar av direktiv 2013/36/EU³ (*kapitalkravsdirektivet*), direktiv (EU) 2019/2034⁴ (*värdepappersföretagsdirektivet*) och direktiv 2009/65/EU⁵ (*fondföretagsdirektivet*) som är nödvändiga för att uppnå målen med Emir 3-översynen och säkerställa samstämmighet. De två förslagen bör därför läsas tillsammans.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Det initiativ som förslaget är en del av har kopplingar till, och är förenligt med, andra EU-åtgärder och pågående initiativ med syfte att i) främja kapitalmarknadsunionen⁶, ii) förstärka EU:s öppna strategiska oberoende⁷, och iii) förbättra effektiviteten och ändamålsenligheten i tillsynen på EU-nivå.

Förslaget innebär att det görs begränsade ändringar av kapitalkravsdirektivet och värdepappersföretagsdirektivet för att uppmuntra institut respektive värdepappersföretag, samt deras behöriga myndigheter, att på ett systematiskt sätt vidta åtgärder för att motverka de alltför stora koncentrationsriskerna som kan uppstå till följd av deras exponeringar mot centrala motparter, särskilt systemviktiga centrala motparter i tredjeland (centrala motparter i kategori 2) som erbjuder tjänster som Esma fastställt vara av stor systemvikt. Hänsyn tas samtidigt till det mer övergripande politiska målet om ett öppet strategiskt oberoende på det makroekonomiska och finansiella området, särskilt (men inte enbart) genom att EU:s finansmarknadsinfrastrukturer vidareutvecklas och deras motståndskraft stärks. Ökad central clearing hos centrala motparter i EU kommer även att bidra till mer effektiva post-trade-arrangemang, vilka utgör grunden för en stabil kapitalmarknad. Genom detta förslag ändras även fondföretagsdirektivet i syfte att avskaffa motpartsriskgränser för alla derivattransaktioner som clearas centralt av en central motpart som har auktoriserats eller godkänts enligt förordning (EU) nr 648/2012, och därmed skapa likvärdiga förutsättningar för börshandlade derivat respektive derivat som handlas bilateralt (OTC), samt i högre grad ta hänsyn till den riskreducering som centrala motparter medför i derivattransaktioner.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Detta initiativ ska ses som ett led i kommissionens mer övergripande agenda för att göra EU-marknaderna mer säkra, stabila, effektiva och konkurrenskraftiga, vilket initiativen för kapitalmarknadsunionen och ett öppet strategiskt oberoende utgör exempel på. Säkra, stabila och konkurrenskraftiga post-trade-arrangemang, i synnerhet central clearing, är av grundläggande betydelse för stabila kapitalmarknader. En väl fungerande och integrerad kapitalmarknad skulle göra det möjligt för EU:s ekonomi att växa hållbart och bli mer konkurrenskraftig i linje med kommissionens strategiska prioritering ”En ekonomi för

---

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, EUT L 176, 27.6.2013.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU, EUT L 314, 5.12.2019.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (omarbetning), EUT L 302, 17.11.2009.

⁶ Meddelande från kommissionen, *En kapitalmarknadsunion för människor och företag – en ny handlingsplan*, COM(2020) 590 final.

⁷ Meddelande från kommissionen, *Det europeiska ekonomiska och finansiella systemet: främja öppenhet, styrka och motståndskraft*, COM(2021) 32 final.

människor”, som är inriktad på att skapa goda förutsättningar för att skapa nya arbetstillfällen, tillväxt och investeringar.

Initiativet i fråga har inga direkta och/eller identifierbara effekter som orsakar betydande skada eller påverkar förenligheten med klimatneutralitetsmålen och de skyldigheter som följer av den europeiska klimatlagen⁸.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

I kapitalkravsdirektivet, värdepappersföretagsdirektivet och fondföretagsdirektivet fastställs den rättsliga och tillsynsmässiga ramen för kreditinstitut, värdepappersföretag respektive fondföretag som kan använda de tjänster som erbjuds av centrala motparter i EU och tredjeland. Den rättsliga grunden för dessa direktiv var artikel 53.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), eftersom de syftade till att samordna bestämmelserna om inledande och utövande av verksamhet som bedrivs av kreditinstitut, värdepappersföretag och fondföretag. Med tanke på att detta initiativ föreslår ytterligare politiska åtgärder för att säkerställa uppnåendet av dessa mål skulle föreliggande lagstiftningsförslag antas enligt samma rättsliga grund.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Förslaget ingår i ett lagstiftningspaket som syftar till att öka attraktionskraften hos centrala motparter i EU genom att göra det lättare för dem att lansera nya produkter på marknaden, minska kostnaderna för regelefterlevnad och stärka tillsynen av dem på unionsnivå. EU-åtgärderna är även inriktade på att komma till rätta med EU:s alltför stora beroende av centrala motparter i tredjeland (centrala motparter i kategori 2) för att minska riskerna för EU:s finansiella stabilitet. En säker, robust, effektiv och konkurrenskraftig marknad för centrala clearingtjänster bidrar till djupare och mer likvida marknader i EU och är nödvändig för en väl fungerande kapitalmarknadsunion.

Förslaget syftar särskilt till att ändra kapitalkravsdirektivet och värdepappersföretagsdirektivet för att uppmuntra kreditinstitut respektive värdepappersföretag, samt deras behöriga myndigheter, att på ett systematiskt sätt vidta åtgärder för att motverka de alltför stora koncentrationsriskerna som kan uppstå till följd av deras exponeringar mot centrala motparter, särskilt centrala motparter i kategori 2. Hänsyn tas samtidigt till det mer övergripande politiska målet om ett säkrare, mer stabilt och konkurrenskraftigt ekosystem för central clearing i EU. Genom detta förslag ändras även fondföretagsdirektivet i syfte att avskaffa motpartsriskgränser för alla derivattransaktioner som clearas centralt av en central motpart som auktoriserats eller godkänts enligt förordning (EU) nr 648/2012, och därmed skapa likvärdiga förutsättningar för börshandlade derivat respektive OTC-derivat, samt i högre grad ta hänsyn till den riskreducering som centrala motparter medför i derivattransaktioner.

---

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (*europeisk klimatlag*), EUT L 243, 9.7.2021.

Medlemsstaterna och de nationella tillsynsmyndigheterna kan inte på egen hand motverka de systemriskerna som är en följd av att starkt integrerade och sammanlänkade centrala motparter bedriver verksamhet över gränserna och därmed utanför nationella jurisdiktioner. De kan inte heller begränsa de risker som följer av skillnader i nationell tillsynspraxis. Medlemsstaterna kan inte på egen hand skapa incitament för central clearing i EU eller åtgärda bristerna i regelverket för samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter och EU-myndigheter. På grund av åtgärdernas omfattning kan dessa mål bättre uppnås på EU-nivå i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget innebär att det införs begränsade ändringar av kapitalkravsdirektivet, värdepappersföretagsdirektivet och fondföretagsdirektivet för att uppmuntra clearing hos centrala motparter i EU. Förslaget beaktar till fullo proportionalitetsprincipen eftersom det är tillräckligt, men inte går utöver vad som är nödvändigt, för att uppnå målen. Det är förenligt med proportionalitetsprincipen genom att det görs en avvägning mellan allmänintresset och de föreslagna åtgärdernas kostnadseffektivitet. Proportionaliteten i de rekommenderade policyalternativen bedöms vidare i kapitlen 7 och 8 i den åtföljande konsekvensbedömningen.

- **Val av instrument**

Kapitalkravsdirektivet, värdepappersföretagsdirektivet och fondföretagsdirektivet måste ändras genom ett rättsligt instrument av samma typ (dvs. ett direktiv).

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

För att utvärdera om Emir säkerställer EU:s finansiella stabilitet på ett tillfredsställande sätt genomförde kommissionens avdelningar omfattande samråd med ett stort antal berörda parter, inklusive EU-organ (ECB, Europeiska systemrisknämnden [ESRB] och de europeiska tillsynsmyndigheterna), medlemsstaterna, ledamöter av Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor, finanstjänstesektorn (banker, pensionsfonder, investeringsfonder, försäkringsbolag osv.) samt icke-finansiella företag. Samråden visade att det finns risker för EU:s finansiella stabilitet som beror på en alltför stor koncentration av clearing hos ett fåtal centrala motparter i tredjeland. Dessa risker är särskilt relevanta i ett stressscenario.

Med tanke på att Emir 2.2 trädde i kraft relativt nyligen och det faktum att vissa av kraven ännu inte börjat tillämpas⁹ ansåg kommissionens avdelningar att det inte var lämpligt att göra en fullständig utvärdering av hela ramverket. I stället identifierades viktiga områden direkt baserat på de berörda parternas bidrag och en intern analys (relevanta faktorer förklaras i detalj i konsekvensbedömningen, som lyfter fram de nuvarande reglernas ineffektivitet (i avsnitt 3 om problemdefinition i den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget ges en förklaring av de nuvarande reglernas ineffektivitet).

---

⁹ De tekniska standarderna för tillsyn av förfaranden för godkännande av utvidgning av tjänster eller godkännanden av ändringar av riskmodeller enligt artikel 15 respektive 49 i Emir har t.ex. inte antagits ännu.

- **Samråd med berörda parter**

Kommissionen har samrått med berörda parter under utarbetandet av initiativet för Emir-översynen, som detta förslag åtföljer, särskilt genom följande:

- Ett riktat samråd den 8 februari–22 mars 2022¹⁰. Det beslutades att samrådet skulle vara riktat eftersom frågorna handlade om ett mycket specifikt och ganska tekniskt område. Det riktade samrådet besvarades av 71 berörda aktörer via ett onlineformulär. Vissa konfidentiella svar inlämnades även via e-post.
- En uppmaning från kommissionen att inkomma med synpunkter den 8 februari–8 mars 2022¹¹.
- Samråd med berörda aktörer via arbetsgruppen för att hantera möjligheter och utmaningar i samband med att derivat flyttas från Förenade kungariket till unionen under första halvåret 2021, med flera möten med berörda aktörer i februari, mars och juni 2021.
- Möten med ledamöter av Europaparlamentet den 4 maj samt flera efterföljande bilaterala möten.
- Möten med sakkunniga från medlemsstaterna den 30 mars 2022, den 16 juni 2022 och den 8 november 2022.
- Möten med kommittén för finansiella tjänster den 2 februari och den 16 mars 2022.
- Möten med ekonomiska och finansiella kommittén den 18 februari och den 29 mars 2022.
- Bilaterala möten med berörda parter och konfidentiell information som inkommit från ett stort antal parter.

Huvudbudskap från samrådsförfarandet:

- Det arbete som inleddes 2021 visade att det kommer att ta tid att göra central clearing mer attraktiv, främja utvecklingen av infrastrukturer på EU-nivå och stärka tillsynsramen.
- Olika åtgärder föreslogs som kunde bidra till att göra centrala motparter och clearingverksamhet i EU mer attraktiva och säkerställa att riskerna hanteras och övervakas på lämpligt sätt.
- Dessa åtgärder omfattas inte bara av kommissionens och medlagstiftarnas behörighet utan skulle eventuellt även kräva åtgärder av ECB, nationella centralbanker, europeiska tillsynsmyndigheter, centrala motparter och banker.
- Samrådet visade att marknadsaktörerna i allmänhet föredrar en marknadsdriven strategi för lagstiftningsåtgärderna samt åtgärder för att minimera kostnaderna och se till att marknadsaktörer i EU är fortsatt konkurrenskraftiga på internationell nivå.
- Lagstiftningsåtgärder fick dock visst stöd, särskilt åtgärder för ett snabbare godkännandeförfarande för centrala motparter, nya produkter och tjänster¹².

---

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/regulatory-process-financial-services/consultations-banking-and-finance/targeted-consultation-review-central-clearing-framework-eu_en.

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13378-Derivatclearing-oversyn-av-forordningen-om-Europas-marknadsinfrastrukturer_sv.

- Följande åtgärder ansågs vara lämpliga för att öka attraktionskraften hos centrala motparter i EU: krav på aktivt konto hos en central motpart i EU, åtgärder för att göra det lättare för centrala motparter i EU att utvidga sitt tjänsteutbud, breddning av kretsen clearingdeltagare, ändringar av reglerna för säkringsredovisning samt bättre förutsättningar för finansiering och likviditetsförvaltning för centrala motparter i EU.

Initiativet består av två lagstiftningsförslag som beaktar synpunkterna från berörda parter samt synpunkter som inkommit i samband med möten med en rad olika berörda parter och EU:s myndigheter och institutioner. Förslaget innebär att det införs riktade ändringar av Emir, kapitalkravsförordningen, penningmarknadsförordningen, kapitalkravsdirektivet, värdepappersföretagsdirektivet och fondföretagsdirektivet för att uppnå följande:

- Öka attraktionskraften hos centrala motparter i EU genom att förenkla förfarandena för att lansera produkter och ändra modeller och parametrar. För vissa ändringar införs vidare ett förfarande med implicit godkännande/efterhandsgodkännande/granskning. Därmed kan centrala motparter i EU snabbare införa nya produkter och ändra modeller, samtidigt som det säkerställs att lämpliga riskhänsyn tas även i fortsättningen och att den finansiella stabiliteten inte äventyras. Detta gör i sin tur centrala motparter i EU mer konkurrenskraftiga.
- Uppmuntra central clearing i EU för att skydda den finansiella stabiliteten genom att kräva att clearingmedlemmar och kunder, direkt eller indirekt, innehar ett aktivt konto hos centrala motparter i EU och underlätta clearing för kunder, vilket kommer att bidra till att minska exponeringarna mot, och det alltför stora beroendet av, centrala motparter i tredjeland (centrala motparter i kategori 2), vilket utgör en risk för EU:s finansiella stabilitet.
- Förbättra bedömningen och hanteringen av gränsöverskridande risker. Säkerställa att myndigheter inom EU har lämpliga befogenheter och tillräcklig information för att övervaka riskerna i förhållande till centrala motparter både i EU och tredjeland, bland annat genom att utöka deras inbördes samarbete på tillsynsområdet.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Kommissionen utarbetade förslaget med stöd av extern expertis och externa data från bland annat Esma, ESRB och finansmarknadsaktörer. Förslaget om Emir 3-översynen, som detta förslag åtföljer, innehåller en detaljerad redogörelse för detta.

- **Konsekvensbedömning**

Nämnden för lagstiftningskontroll har granskat konsekvensbedömningen av det lagstiftningspaket som förslaget är en del av. Nämnden för lagstiftningskontroll avgav den 14 september 2022 ett positivt yttrande med reservationer om den konsekvensbedömningsrapport som beskrivs ingående i förslaget om Emir 3-översynen, som detta förslag åtföljer.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Initiativet syftar till att öka attraktionskraften hos centrala motparter i EU, minska EU-marknadsaktörernas alltför stora beroende av centrala motparter i kategori 2, skydda EU:s finansiella stabilitet och stärka EU:s öppna strategiska oberoende. Syftet är därmed, i

---

¹² Helst inga/begränsat stöd för högre kapitalkrav i kapitalkravsförordningen för exponeringar mot centrala motparter i kategori 2, mål för minskad exponering mot specifika centrala motparter i kategori 2, krav på clearing i EU och makrotillsynsverktyg.

synnerhet vad gäller förslaget till direktiv om ändring av kapitalkravsdirektivet, värdepappersföretagsdirektivet och fondföretagsdirektivet, inte specifikt att uppnå kostnadsminskningar.

- **Grundläggande rättigheter**

EU har förbundit sig att tillämpa höga standarder i fråga om skydd av grundläggande rättigheter och har undertecknat ett stort antal människorättskonventioner. Förslaget respekterar dessa rättigheter, särskilt de ekonomiska rättigheterna, såsom de förtecknas i de viktigaste FN-konventionerna om mänskliga rättigheter, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna som är integrerad i EU-fördragen och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget till direktiv om ändring av kapitalkravsdirektivet, värdepappersföretagsdirektivet och fondföretagsdirektivet kommer inte att påverka EU:s budget, vilket även gäller det förslag om översyn av Emir som detta förslag utgör ett komplement till, vilket framgår av avsnitt 8.2.5 i konsekvensbedömningen.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Ändringarna är nära sammankopplade med Emir 3-översynen. Arrangemangen bör därför övervägas tillsammans med de arrangemang som föreslås i det förslaget. Den gemensamma övervakningsmekanismen kommer att samla in data som krävs för att övervaka de viktigaste måtten (användning av aktiva konton, antal aktiva konton, andelen transaktioner som clearas via aktiva konton, volym och alltför stor koncentration av exponeringar mot olika typer av centrala motparter). Detta kommer att möjliggöra en framtida utvärdering av de nya politiska verktygen. En regelbunden översyns- och utvärderingsprocess och stresstester kommer också att bidra till övervakningen av de nya föreslagna åtgärdernas inverkan på berörda institut och värdepappersföretag. Detta kommer i synnerhet att möjliggöra en bedömning av huruvida sådana åtgärder är lämpliga och proportionerliga när det gäller mindre institut och värdepappersföretag.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Förslaget kräver inga förklarande dokument om införlivandet.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Fondföretag får investera i både OTC-derivat och börshandlade derivat. Genom bestämmelserna i artikel 52 i fondföretagsdirektivet infördes dock lagstadgade gränser för motpartsrisken endast för transaktioner med OTC-derivat, oavsett om derivaten clearas centralt. För att säkerställa förenlighet med förordning (EU) nr 648/2012, skapa likvärdiga förutsättningar för börshandlade derivat respektive OTC-derivat, samt i högre grad ta hänsyn till den riskreducering som centrala motparter medför i derivattransaktioner, ändras artikel 52 i fondföretagsdirektivet genom artikel 3.2 i det här direktivet för att avskaffa

motpartsriskgränser för alla derivattransaktioner som clearas centralt av en central motpart som auktoriserats eller godkänts enligt förordning (EU) nr 648/2012. För att införa begreppet central motpart i fondföretagsdirektivet ändras artikel 2.1 i fondföretagsdirektivet genom att det i artikel 3.1 i det här direktivet görs en korshänvisning till definitionen av centrala motparter i förordning (EU) nr 648/2012.

Genom det här direktivet införs nya bestämmelser och ändringar av flera artiklar i direktiv 2013/36/EU (*kapitalkravsdirektivet*) och direktiv (EU) 2019/2034 (*värdepappersföretagsdirektivet*) för att uppmuntra institut respektive värdepappersföretag, samt deras behöriga myndigheter, att på ett systematiskt sätt vidta åtgärder för att motverka de alltför stora koncentrationsrisker som kan uppstå till följd av deras exponeringar mot centrala motparter, samtidigt som hänsyn tas till det mer övergripande politiska målet om en säkrare, mer stabil och konkurrenskraftig marknad för centrala clearingtjänster i EU.

Artikel 81 i kapitalkravsdirektivet, jämförd med artikel 104 i samma direktiv, kan enligt den nuvarande ramen redan användas för att motverka alltför stora koncentrationer av exponeringar mot centrala motparter.

Genom de föreslagna ändringarna inriktas kapitalkravsdirektivet dock mer på en lämplig hantering av exponeringar mot centrala motparter, vilket stöder omställningen till en säkrare, mer stabil, effektiv och konkurrenskraftig marknad för centrala clearingtjänster i EU. De leder även till att det införs nödvändiga regler i värdepappersföretagsdirektivet. I detta sammanhang uppmuntras behöriga myndigheter att se över hur kreditinstitut och värdepappersföretag är anpassade till unionens relevanta politiska mål eller mer övergripande omställningstendenser vad gäller användning av strukturen med aktiva konton enligt Emir på kort, medellång och lång sikt, och därmed göra det möjligt för berörda myndigheter att hantera risker för den finansiella stabiliteten som kan uppstå till följd av ett alltför stort beroende av vissa systemviktiga centrala motparter i tredjeland (centrala motparter i kategori 2).

Artiklarna 74 och 76 i kapitalkravsdirektivet ändras genom artikel 1.1 och 1.2 i det här direktivet för att inkludera koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter, särskilt centrala motparter som erbjuder tjänster av stor systemvikt för unionen eller för en eller flera av dess medlemsstater, i institutens strategier och processer för utvärdering av interna kapitalbehov samt lämplig intern styrning. Ett krav att ledningsorganet ska utarbeta konkreta planer för att hantera sådana koncentrationsrisker införs också i artikel 76 i kapitalkravsdirektivet. I artikel 2.1 och 2.2 föreslås liknande ändringar av artiklarna 26 och 29 i värdepappersföretagsdirektivet.

För att stödja en regelbunden översyns- och utvärderingsprocess ändras artikel 81 i kapitalkravsdirektivet genom artikel 1.3 i det här direktivet i syfte att införa ett krav för behöriga myndigheter att särskilt bedöma och övervaka institutens praxis för hantering av koncentrationsrisker som uppstår till följd av exponeringar mot centrala motparter samt de framsteg som instituten gjort för att anpassa sig till unionens relevanta politiska mål. Ett liknande krav införs i artikel 36 i värdepappersföretagsdirektivet för värdepappersföretag via artikel 2.3 i det här direktivet.

Artikel 100 i kapitalkravsdirektivet ändras genom artikel 1.4 i det här direktivet genom att EBA ges i uppdrag att utfärda riktlinjer om ett enhetligt införande i tillsynsmyndigheters stresstester av koncentrationsrisker som är en följd av exponeringar mot centrala motparter.

Artikel 104 i kapitalkravsdirektivet ändras genom artikel 1.5 i det här direktivet för att ge behöriga myndigheter möjlighet att specifikt motverka koncentrationsrisker som är en följd av instituts exponeringar mot centrala motparter genom att tilldela dem en konkret tillsynsbefogenhet för detta. Liknande bestämmelser för värdepappersföretag läggs till i artikel 39 i värdepappersföretagsdirektivet via artikel 2.4 i det här direktivet.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

av den [xxxx]

om ändring av direktiven 2009/65/EU, 2013/36/EU och (EU) 2019/2034 vad gäller behandlingen av koncentrationsrisk mot centrala motparter och motpartsrisk i centralt clearade derivattransaktioner

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 53.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet⁽²⁾, och

av följande skäl:

- (1) För att säkerställa förenlighet med förordning (EU) nr 648/2012 och en väl fungerande inre marknad är det nödvändigt att i direktiv 2009/65/EU fastställa en enhetlig uppsättning regler om hantering av motpartsrisk i derivattransaktioner som genomförs av företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) om transaktionerna clearas av en central motpart som auktoriserats eller godkänts enligt den förordningen. Genom direktiv 2009/65/EU införs lagstadgade gränser för motpartsrisk endast för OTC-derivattransaktioner, oavsett om derivaten clearas centralt. Eftersom central clearing minskar den motpartsrisk som är inneboende i derivatkontrakt är det nödvändigt att beakta huruvida ett derivat clearas centralt genom en central motpart som auktoriserats eller godkänts enligt den förordningen och att skapa likvärdiga förutsättningar för börshandlade derivat respektive OTC-derivat när det fastställs motpartsriskgränser. Av reglerings- och harmoniseringsskäl bör motpartsriskgränserna dessutom bara hävas om motparterna använder centrala motparter som är auktoriserats i en medlemsstat eller godkänts i enlighet med förordning (EU) nr 648/2012 för att tillhandahålla clearingtjänster till clearingmedlemmar och deras kunder.
- (2) För att bidra till kapitalmarknadsunionens mål och göra det möjligt att använda centrala motparter på ett effektivt sätt är det nödvändigt att undanröja vissa hinder för central clearing i direktiv 2009/65/EU och göra vissa förtydliganden i direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/2034. Unionens finansiella system är alltför beroende av systemviktiga centrala motparter i tredjeland (centrala motparter i kategori 2). Detta kan ge upphov till risker för den finansiella stabiliteten som måste hanteras på lämpligt

sätt. För att säkerställa unionens finansiella stabilitet och i tillräcklig grad begränsa risken för spridning i unionens finansiella system bör lämpliga åtgärder därför införas för att göra det lättare att identifiera, hantera och övervaka koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter. I detta sammanhang bör direktiven 2013/36/EU och (EU) 2019/2034 ändras för att uppmuntra institut och värdepappersföretag att anpassa sina affärsmodeller så att de uppfyller de nya clearingkrav som införs genom översynen av förordning (EU) nr 648/2012 och att överhuvudtaget stärka sina riskhanteringsrutiner med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Behöriga myndigheter kan redan nu införa krav på ytterligare kapitalbas för risker som inte omfattas, eller inte omfattas i tillräcklig grad, av de befintliga kapitalkraven, men de bör få ytterligare verktyg och befogenheter inom den andra pelaren för att mer på detaljnivå kunna vidta lämpliga och beslutsamma åtgärder på grundval av slutsatserna av sina tillsynsbedömningar.

- (3) Direktiven 2009/65/EU, 2013/36/EU och (EU) 2019/2034 bör därför ändras i enlighet med detta.
- (4) Eftersom målen för detta direktiv, som är att säkerställa att kreditinstitut, värdepappersföretag och deras behöriga myndigheter på lämpligt sätt övervakar och begränsar den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter i kategori 2 som erbjuder tjänster av stor systemvikt, samt att avskaffa motpartsrisogränser för derivattransaktioner som clearas centralt genom en central motpart som auktoriserats eller godkänts i enlighet med förordning (EU) nr 648/2012, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva, utan på grund av sin omfattning och verkningar kan uppnås bättre på unionsnivå, får unionen anta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av direktiv 2009/65/EG

Direktiv 2009/65/EG ska ändras på följande sätt:

- (1) I artikel 2.1 ska följande led läggas till som led u:
  - ”u) *central motpart*: en central motpart enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012^{*2}.

---

^{*2} Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, EUT L 201, 27.7.2012, s. 1.”

- (2) Artikel 52 ska ändras på följande sätt:
  - a) I punkt 1 andra stycket ska inledningsfrasen ersättas med följande:

”Riskexponeringen mot ett fondföretags motpart vid en derivattransaktion som inte clearas centralt genom en central motpart som auktoriserats i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) nr 648/2012 eller godkänts i enlighet med artikel 25 i den förordningen får inte överstiga antingen”

- b) Punkt 2 ska ändras på följande sätt:
- i) Första stycket ska ersättas med följande:

”Medlemsstaterna får höja den 5-procentsgräns som anges i punkt 1 första stycket till högst 10 %. Om de gör det får emellertid det sammanlagda innehavet i överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument som fondföretaget innehar i emittenter i vilka det placerar mer än 5 % av sina tillgångar inte överstiga 40 % av dess tillgångar. Denna begränsning ska inte gälla inlåning hos eller derivattransaktioner som genomförs med finansiella institut som står under tillsyn.”
  - ii) I andra stycket ska led c ersättas med följande:

”c) Exponeringar som är en följd av derivattransaktioner som inte clearas centralt genom en central motpart som auktoriserats i enlighet med artikel 14 i förordning (EU) nr 648/2012 eller godkänts i enlighet med artikel 25 i den förordningen och som har genomförts med det organet.”

Artikel 2

Ändringar av direktiv 2013/36/EU

Direktiv 2013/36/EU ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 74.1 ska [led b] ersättas med följande:

”[b)] effektiva processer för att identifiera, hantera, övervaka och rapportera risker som de är eller kan bli exponerade för på kort, medellång och lång sikt, inbegripet risker avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning, samt koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter, varvid hänsyn ska tas till villkoren i artikel 7a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012^{*1}.

---

^{*1} Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister, EUT L 201, 27.7.2012, s. 1.”

2. I artikel 76.2 ska följande stycke läggas till:

”Medlemsstaterna ska säkerställa att ledningsorganet utarbetar särskilda planer och fastställer kvantifierbara mål i enlighet med de andelar som anges i artikel 7a i förordning (EU) nr 648/2012 för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter som erbjuder tjänster av stor systemvikt för unionen eller för en eller flera av dess medlemsstater.”

3. I artikel 81 ska följande stycke läggas till:

”De behöriga myndigheterna ska bedöma och övervaka utvecklingen när det gäller institutens metoder för att hantera koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter, inklusive de planer som utarbetas i enlighet med artikel 76.2 i detta direktiv samt de framsteg som instituten gör för att anpassa sina affärsmodeller till unionens relevanta politiska mål, varvid hänsyn ska tas till kraven i artikel 7a i förordning (EU) nr 648/2012.”

4. I artikel 100 ska följande punkt läggas till [som punkt 5]:

”[5.] EBA, i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1093/2010, och Esma, i enlighet med artikel 16 i förordning (EU) nr 1095/2010, ska utfärda riktlinjer för att säkerställa en enhetlig metod för att integrera koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter i stresstesterna inom ramen för tillsynen.”

5. Artikel 104.1 ska ändras på följande sätt:

a) Inledningen ska ersättas med följande:

”Vid tillämpning av artiklarna 97, 98.1 b, 98.4, 98.5, 98.9, 101.4 och 102 i detta direktiv och av förordning (EU) nr 575/2013 ska de behöriga myndigheterna åtminstone ha befogenhet att”

b) Följande led ska läggas till som led [n]:

”[n)] kräva att institut minskar sina exponeringar mot en central motpart eller omfördelar exponeringar mellan sina clearingkonton i enlighet med artikel 7a i förordning (EU) nr 648/2012 om den behöriga myndigheten anser att det föreligger en alltför stor koncentrationsrisk mot den centrala motparten.”

Artikel 3

Ändringar av direktiv (EU) 2019/2034

Direktiv (EU) 2019/2034 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 26.1 ska led b ersättas med följande:

”b) Effektiva processer för att identifiera, hantera, övervaka och rapportera de risker som värdepappersföretag är eller kan bli exponerade för, eller de risker som de innebär eller kan innebära för andra, inklusive koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter, varvid hänsyn ska tas till villkoren i artikel 7a i förordning (EU) nr 648/2012.”

2. Artikel 29.1 ska ändras på följande sätt:

a) Följande led ska läggas till som led e:

”e) Väsentliga källor till och effekter av koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter och eventuella väsentliga effekter på kapitalbasen.”

b) Följande stycke ska läggas till:

”Vid tillämpning av första stycket e ska medlemsstaterna säkerställa att ledningsorganet utarbetar särskilda planer och fastställer kvantifierbara mål i enlighet med de andelar som anges i artikel 7a i förordning (EU) nr 648/2012 för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter som erbjuder tjänster av stor systemvikt för unionen eller för en eller flera av dess medlemsstater.”

3. I artikel 36.1 ska följande stycke läggas till:

”Vid tillämpning av första stycket a ska de behöriga myndigheterna bedöma och övervaka utvecklingen när det gäller värdepappersföretagens metoder att hantera koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter, inklusive de planer som utarbetas i enlighet med artikel 29.1 e i detta direktiv samt de framsteg som värdepappersföretagen gör för att anpassa sina affärsmodeller till unionens relevanta

politiska mål, varvid hänsyn ska tas till kraven i artikel 7a i förordning (EU) nr 648/2012.”

4. I artikel 39 ska punkt 2 ändras på följande sätt:

a) Inledningen ska ersättas med följande:

”Vid tillämpning av artiklarna 29 e, 36, 37.3 och 39 i detta direktiv och av förordning (EU) nr 575/2013 ska de behöriga myndigheterna åtminstone ha befogenhet att”

b) Följande led ska läggas till som led n:

”n) kräva att institut minskar sina exponeringar mot en central motpart eller omfördelar exponeringar mellan sina clearingkonton i enlighet med artikel 7a i förordning (EU) nr 648/2012 om den behöriga myndigheten anser att det föreligger en alltför stor koncentrationsrisk mot den centrala motparten.”

Artikel 4

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den [*Publikationsbyrån: infoga datum = tolv månader efter dagen för ikraftträdandet av förordningen om översyn av Emir*]. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 5

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 6

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

*På kommissionens vägnar
Ordförande
Ursula von der Leyen*